

บทที่ 3

สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาการป้องกันอัคคีภัยเบื้องต้น ในชุมชนตลาดเก่า บ้านบางซอ หมู่ 3 ตำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา ดังนั้น ในการวิจัยระยะที่ 1 จึงจำเป็นต้องศึกษาสภาพปัจจุบันของพฤติกรรมการป้องกันอัคคีภัยเบื้องต้นในชุมชนตลาดเก่า บ้านบางซอ เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและศึกษาถึงปัญหาและความต้องการการพัฒนาเพื่อแสวงหาแนวทางในการวิจัยระยะที่ 1 ต่อไป

การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมการป้องกันอัคคีภัยเบื้องต้น ในครั้งนี้นำเสนอเป็น 6 ตอน คือ

1. คำถามการวิจัย
2. วัตถุประสงค์การวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สภาพปัจจุบันของพฤติกรรมการป้องกันอัคคีภัยเบื้องต้นในชุมชนตลาดเก่า บ้านบางซอ หมู่ 3 ตำบลบางตาเถร
5. ปัญหาและความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมการป้องกันอัคคีภัยเบื้องต้น ในชุมชนตลาดเก่า บ้านบางซอ หมู่ 3 ตำบลบางตาเถร

คำถามการวิจัย

การวิจัยระยะที่ 1 มีคำถามการวิจัยที่สำคัญ คือ

1. สภาพปัจจุบันของการป้องกันอัคคีภัยเบื้องต้นของประชาชนในชุมชนตลาดเก่า บ้านบางซอ หมู่ 3 ตำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นอย่างไร
2. ปัญหาและความต้องการการพัฒนาการป้องกันอัคคีภัยเบื้องต้นของประชาชนในชุมชนตลาดเก่า บ้านบางซอ หมู่ 3 ตำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยระยะที่ 1 มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการป้องกันอัคคีภัยเบื้องต้นของประชาชนในชุมชนตลาดเก่า บ้านบางซอ หมู่ 3 ตำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

2. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการ การพัฒนาการป้องกันอัคคีภัยเบื้องต้นของประชาชนในชุมชนตลาดเก่า บ้านบางซอ หมู่ 3 ตำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในระยะที่ 1 (R₁) เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. กรอบการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย ได้ทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และมาตรการการป้องกันอัคคีภัยเบื้องต้น โดยใช้หลักการป้องกันอัคคีภัยเบื้องต้นของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2548 กระทรวงมหาดไทย เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการป้องกันอัคคีภัยเบื้องต้นในชุมชนตลาดเก่า บ้านบางซอ หมู่ 3 ตำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ในประเด็นของ

1. การจัดระเบียบเรียบร้อย
2. การตรวจตราซ่อมบำรุง
3. การมีระเบียบวินัย
4. การให้ความร่วมมือ

2. ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ศึกษา ประกอบด้วย

2.1 ผู้มีส่วนสำคัญในการพัฒนา ได้แก่ ประชาชนในชุมชนตลาดเก่า บ้านบางซอ หมู่ 3 ตำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 31 ครัวเรือน ๗ ละ 1 คน รวม 31 คน

2.2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 10 คน ประกอบด้วย

2.2.1 ผู้นำท้องถิ่น คือกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 3 คน

2.2.2 ผู้เชี่ยวชาญในการป้องกันอัคคีภัย ได้แก่ เจ้าหน้าที่จากศูนย์ป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย เขต 2 สุพรรณบุรี จำนวน 3 คน

2.2.3 ตัวแทนกลุ่มองค์กรท้องถิ่น ได้แก่ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค วิทยาลัยการอาชีพ และเทศบาลตำบลสองพี่น้อง กลุ่มละ 1 คน รวมจำนวน 4 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการวิจัยขึ้นเอง โดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือ ได้แก่

3.1 แบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลจากประชากรเป้าหมาย โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษา อาชีพหลัก รายได้เฉลี่ยต่อเดือน เป็นแบบเติมคำและแบบเลือกตอบข้อเดียว

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายปิด เพื่อถามข้อมูลพฤติกรรมกรรมการป้องกันอัคคีภัยเบื้องต้น เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ โดยให้คะแนน ดังนี้

	ข้อคำถามเชิงบวก	ข้อคำถามเชิงลบ
ทุกครั้ง	4	0
บ่อยครั้ง	3	1
บางครั้ง	2	2
นาน ๆ ครั้ง	1	3
ไม่เคย	0	4

3.2 แนวทางการสนทนากลุ่ม (focus group discussion) เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการป้องกันอัคคีภัยเบื้องต้นของประชาชน

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างแบบสอบถาม ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องและแนวทางการป้องกัน อัคคีภัยเบื้องต้น ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย มาเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือ

2. การสร้างแนวทางการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้นำแนวทางการป้องกันอัคคีภัยเบื้องต้น ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย มาเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือ

3. ตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : index of item-objective congruent) ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน แล้วนำข้อคำถามที่ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.5 จำนวน 5 ข้อคำถาม มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ จากผู้เชี่ยวชาญ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 ประชุมชี้แจงทีมอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) จำนวน 4 คน ผู้เก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการวิจัย และข้อคำถามในเครื่องมือ เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2551 ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

4.2 ผู้วิจัยและคณะออกไปเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบสอบถาม โดยสัมภาษณ์ประชากรที่ศึกษา ในชุมชนตลาดเก่า บ้านบางซอ หมู่ 3 ตำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ตามแบบสอบถาม ในระหว่างวันที่ 9 – 11 มกราคม 2551

4.3 ผู้วิจัยและคณะได้สนทนากลุ่มกับประชากรกลุ่มเป้าหมายหลักและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในประเด็นปัญหา อุปสรรคและความต้องการในการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการป้องกันอัคคีภัยเบื้องต้นในวันที่ 18 มกราคม 2551 โดยมีผู้ร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 15 คน ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

5.1 ผู้วิจัยและคณะ ตรวจสอบความสมบูรณ์และถูกต้องของข้อมูล

5.2 ข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของประชากรเป้าหมาย และพฤติกรรมกรรมการป้องกันอัคคีภัยเบื้องต้น วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและนำเสนอในรูปตาราง โดยมีเกณฑ์ในการแบ่งค่าเฉลี่ยดังนี้

0.00 – 0.49	หมายถึง	ไม่เคย
0.50 – 1.49	หมายถึง	นาน ๆ ครั้ง
1.50 – 2.49	หมายถึง	บางครั้ง
2.50 – 3.49	หมายถึง	บ่อยครั้ง
3.50 – 4.00	หมายถึง	ทุกครั้ง

5.3 ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ปัญหาและความต้องการการพัฒนาพฤติกรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) แบบสร้างข้อสรุปตามกรอบแนวคิดการวิจัย

5.4 เกณฑ์การพิจารณาพฤติกรรมกรรมการป้องกันอัคคีภัยเบื้องต้น ที่เป็นปัญหาที่สมควรได้รับการพัฒนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 4 เนื่องจากเป็นสาเหตุของการเกิดอัคคีภัยได้ ถ้ามีผู้ใดผู้หนึ่งมีพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง

สภาพปัจจุบันของพฤติกรรมการป้องกันอัคคีภัยเบื้องต้นในชุมชนตลาดเก่า บ้านบางซอ หมู่ 3 ตำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้อง

ผู้วิจัยและคณะได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรเป้าหมายหลังจากนั้นได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. สถานภาพทั่วไปของประชากรที่ศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของประชากรเป้าหมายในหมู่ที่ 3 บ้านบางซอ ตำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มีรายละเอียดดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของสถานภาพทั่วไปของกลุ่มประชากรเป้าหมาย

สถานภาพทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	N = 31	
เพศ		
หญิง	19	61.3
ชาย	12	38.7
อายุ (ปี)		
ต่ำกว่า 40	8	25.8
40-44	6	19.4
45-49	5	16.1
ตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป	12	38.7
สถานภาพการสมรส		
โสด	9	29.0
สมรสแล้ว	21	67.8
หม้าย/หย่า/แยก	1	3.2
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	10	32.3
มัธยมศึกษา	12	38.7
อนุปริญญา/เทียบเท่า	1	3.2
ปริญญาตรี/เทียบเท่า	8	25.8

ตาราง 3 (ต่อ)

สถานภาพทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
N = 31		
อาชีพ		
ค้าขาย	13	41.9
ราชการ/รัฐวิสาหกิจ	7	22.6
เกษตรกรรม	1	3.2
รับจ้าง	4	12.9
นักเรียน/นักศึกษา	3	9.7
แม่บ้าน	3	9.7
รายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท	5	16.1
5,001-10,000 บาท	7	22.6
10,001-20,000 บาท	11	35.5
มากกว่า 20,000 บาท	8	25.8

จากตาราง 3 พบว่า ประชากรเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 61.3) มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 38.7) สมรสแล้ว (ร้อยละ 67.8) จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 38.7) อาชีพหลักค้าขาย (ร้อยละ 41.9) และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-20,000 บาท (ร้อยละ 35.5)

2. สภาพปัจจุบันของพฤติกรรมกำบังก้นอักษิภัยเบื้องต้นของในชุมชนตลาดเก่าบ้านบางซอ หมู่ 3 ตำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของพฤติกรรมกำบังก้นอักษิภัยเบื้องต้น โดยดูจากค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกำบังก้นอักษิภัยเบื้องต้นในแต่ละด้านและรายข้อย่อย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การประเมินคือ พฤติกรรมกำบังก้นอักษิภัยเบื้องต้นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 4 ถือว่าเป็นปัญหาและควรได้รับการพัฒนาในการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากการเกิดอักษิภัยนั้น ถ้าหากว่ามีความประมาทหรือมีการปฏิบัติไม่ถูกต้องแล้ว แม้จะเป็นจุดเล็กๆ ก็อาจเป็นสาเหตุให้เกิดอักษิภัย และลุกลามจนเกิดความเสียหายอย่างใหญ่หลวงนานัปการได้ ดังที่ผู้วิจัยจะนำเสนอเป็น 4 ตอน ตามกรอบการวิจัยดังนี้

1. การจัดระเบียบเรียบร้อย

1.1 จากแบบสอบถามพบว่าเมื่อเรียงตามลำดับของค่าเฉลี่ยที่พบว่าเป็นปัญหาจากมากไปน้อยพบในประเด็นของการจัดระเบียบครัวเรือนให้เรียบร้อย การสะสมสิ่งของให้สามารถหยิบใช้งานได้ง่าย สะดวกรวดเร็ว ป้องกันการติดต่อลูกกลม เมื่อเกิดอัคคีภัย การจัดเก็บเศษขยะจำพวกกระดาษ เศษผ้า ให้เป็นระเบียบในถังภาชนะปิด การจุดหรือเผาขยะมูลฝอย หญ้าแห้ง โดยไม่ได้ดูแลจนดับสนิท การวางเครื่องใช้ไฟฟ้า เช่น โทรทัศน์ ตู้เย็นให้ชิดติดผนัง และการสูบบุหรี่บนที่นอน หรือกึ่งกันบุหรี่ในที่เขี่ยบุหรี่ โดยขยี้ดับไม่หมด ดังตาราง 4

ตาราง 4 ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมการป้องกันอัคคีภัยเบื้องต้นด้านการจัดระเบียบเรียบร้อย

	พฤติกรรม					\bar{X}	S.D.	ระดับ
	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นานๆครั้ง	ไม่เคย			
1.การจัดเก็บเศษขยะจำพวกกระดาษ เศษผ้า ให้เป็นระเบียบในถังภาชนะปิด	35.50	35.50	12.90	9.60	6.50	2.84	1.21	บ่อยครั้ง
2.มีการจัดระเบียบครัวเรือนให้เรียบร้อย การสะสมสิ่งของให้สามารถหยิบใช้งานได้ง่าย สะดวกรวดเร็ว ป้องกันการติดต่อลูกกลม เมื่อเกิดอัคคีภัย	19.40	22.60	32.20	22.60	3.20	2.32	1.14	บางครั้ง
3.การสูบบุหรี่บนที่นอน หรือกึ่งกันบุหรี่ในที่เขี่ยบุหรี่ โดยขยี้ดับไม่หมด	0.00	6.50	6.50	9.60	77.40	3.58	0.89	ทุกครั้ง
4.การวางเครื่องใช้ไฟฟ้า เช่น โทรทัศน์ ตู้เย็น ให้ชิดติดผนัง	3.20	9.70	12.90	9.70	64.50	3.23	1.20	บ่อยครั้ง

ตาราง 4 (ต่อ)

	พฤติกรรม					\bar{X}	S.D.	ระดับ
	ทุกครั้ง	บ่อย ครั้ง	บาง ครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่ เคย			
5. มักจุดหรือเผาขยะ มูลฝอย หญ้าแห้ง โดย ไม่ได้ดูแลจนดับสนิท	9.70	12.90	6.50	16.10	54.80	2.94	1.44	บ่อย ครั้ง

1.2 ผลการประชุมกลุ่มพบว่า ประชาชนมักไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการจัดบ้านเรือนให้สะอาดเรียบร้อย เนื่องจากเป็นชาวชนบทที่มีชุมชนค่อนข้างแออัด ทำให้จัดวางสิ่งของระเกะระกะทั้งภายในและภายนอกอาคาร ซึ่งน่าจะเกิดอัคคีภัยได้ง่ายให้ถูกต้อง

“เก็บถังขยะรวมรวมกองกันไว้อย่างไม่เป็นระเบียบ ซึ่งมีถังเป็นเชื้อเพลิงอย่างดี”

“มีกิ่งไม้ ใบไม้ ละสายไฟฟ้าเป็นแนวยาว ทำให้รกรุงรัง”

“เคยเห็นชาวบ้านมักจุดหรือเผาขยะมูลฝอย หญ้าแห้ง โดยไม่ได้ดูแลจนดับสนิท”

“ชาวชนบทส่วนใหญ่ก็มักเป็นเช่นนี้ จุดไฟ เผาขยะก็ไม่ได้ดูแลจนดับสนิท ละไปทำงานอื่น คือไม่ตระหนักถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้นตามมา”

“เขาไม่รู้หรอกเรื่องการวางเครื่องใช้ไฟฟ้าแบบใด จึงจะถูกต้องและทำไมจึงต้องเป็นเช่นนั้น เพื่อให้เกะกะ พื้นที่ในบ้านก็คับแคบ กว้างติด ๆ ผ่นบ้าน”

“เป็นไปได้ที่คนเราเมื่อสูบบุหรี่หมดแล้ว หรือสูบจนพอใจแล้ว ก็ขว้างทิ้งออกไป ไม่มีหรอกที่จะดับในที่เขี่ยบุหรี่นะ ชาวบ้านไม่ได้ดูหรอกว่าไฟบุหรี่ดับหมดหรือยัง มันเป็นวิถีชีวิตของชาวบ้าน”

สรุปว่า ในด้านการจัดระเบียบเรียบร้อยนั้น พฤติกรรมของประชาชนไม่เอื้อต่อการป้องกันอัคคีภัยเบื้องต้นในด้านการจัดระเบียบเรียบร้อย อาจทำให้เกิดการติดต่อกุหลาม โดยขาดการจัดระเบียบในการเก็บรักษาสิ่งของต่างๆ ที่น่าจะเกิดอัคคีภัยได้ง่ายให้ถูกต้อง ทั้งภายในและภายนอกอาคารให้เรียบร้อย

2. การตรวจตราซ่อมบำรุง

2.1 จากแบบสอบถาม พบว่า เมื่อเรียงตามลำดับของค่าเฉลี่ยที่พบว่าเป็นปัญหาจากมากไปน้อยพบในประเด็นของการหมั่นตรวจตราซ่อมบำรุงอุปกรณ์ไฟฟ้า เช่น สายไฟที่ฉนวนหุ้มเปลือกหลุด ขั้วต่อที่หลวม รวมทั้งการชำรุดเสียหายของส่วนประกอบอื่นๆ อยู่เสมอ การหมั่นตรวจเตาแก๊สหุงต้มในครัวเรือนอยู่เสมอเพราะอาจเกิดรั้วได้ การดัดน้ำโดยใช้เครื่องต้ม

น้ำไฟฟ้าแล้วเสียบปลั๊กทิ้งไว้ทั้งวัน เมื่อเสร็จการหุงต้มแล้วดับไฟ เมื่อใช้เตาแก๊สปิตวาส้วเตาแก๊สและถังแก๊ส ให้เรียบร้อย การใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ดัดแปลงเลียนแบบ เนื่องจากมีราคาถูกกว่าของแท้ ดังตาราง 5

ตาราง 5 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมกำป้องกันอัคคีภัยเบื้องต้น ด้านการตรวจตราซ่อมบำรุง

	พฤติกรรม					\bar{X}	S.D.	ระดับ
	ทุก ครั้ง	บ่อย ครั้ง	บาง ครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่ เคย			
1.การหมั่นตรวจตรา ซ่อมบำรุงอุปกรณ์ ไฟฟ้า เช่น สายไฟที่ ฉนวนหุ้มเบียดลอก หลุด ขั้วต่อ ที่หลวม รวมทั้งการชำรุด เสียหายของ ส่วนประกอบอื่นๆ อยู่เสมอ	12.90	32.30	29.00	25.80	0.00	2.32	1.01	บาง ครั้ง
2.การตม้หน้า โดยใช้ เครื่องตม้หน้าไฟฟ้า แล้วเสียบปลั๊กทิ้งไว้ ทั้งวัน	6.50	3.20	19.30	32.30	38.70	2.94	1.15	บ่อยครั้ง
3.การใช้อุปกรณ์ ไฟฟ้าที่ดัดแปลง เลียนแบบ เนื่องจาก มีราคาถูกกว่าของแท้	3.20	0.00	9.70	35.50	51.60	3.32	0.91	บ่อยครั้ง
4.เมื่อเสร็จการหุงต้ม แล้วดับไฟ เมื่อใช้ เตาแก๊สปิตวาส้วเตา แก๊ส และถังแก๊สให้ เรียบร้อย	71.00	6.50	6.40	12.90	3.20	3.29	1.12	บ่อยครั้ง

ตาราง 5 (ต่อ)

	พฤติกรรม					\bar{X}	S.D.	ระดับ
	ทุก ครั้ง	บ่อย ครั้ง	บาง ครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่ เคย			
5. การหมั่นตรวจเตา แก๊สหุงต้มในครัวเรือน อยู่เสมอ เพราะอาจ เกิดรั่วได้	48.40	9.70	12.90	29.00	0.00	2.77	1.33	บ่อยครั้ง

2.2 ผลการประชุมกลุ่ม พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมที่ขาดการตรวจตรา
ซ่อมบำรุง

“บางบ้านยังมีการใช้สายไฟฟ้าเก่า ๆ อยู่เลย”

“มีเป็นส่วนน้อยที่จะมีเครื่องตัดสัญญาณไฟฟ้าเมื่อเกิดไฟฟ้าลัดวงจร”

“คิดว่าแทบทุกบ้านไม่รู้จัก หรือขาดความเข้าใจในการตรวจตราเครื่องใช้ไฟฟ้าด้วย
ตนเองอย่างง่าย ๆ และมีน้อยมากที่จะตรวจเช็ค”

“ชาวบ้านส่วนใหญ่มักลืมเสียบปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้าทิ้งไว้เสมอ”

สรุปว่า ในด้านการตรวจตราซ่อมบำรุง พฤติกรรมของประชาชนไม่เอื้อต่อการ
บำรุงรักษาสิ่งของที่ใช้ในบ้านเรือนให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ในขณะที่ใช้งาน

3. การมีระเบียบวินัย

3.1 จากแบบสอบถาม พบว่า เมื่อเรียงตามลำดับของค่าเฉลี่ยที่พบว่าเป็นปัญหา
จากมากไปน้อยพบในประเด็นของการสร้างนิสัยการมีระเบียบวินัย และปลูกฝังจิตสำนึกแก่บุตร
หลาน ให้พึงระวังในการปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดอัคคีภัยในชุมชนของตนเอง การให้ความ
ร่วมมือปฏิบัติตามข้อแนะนำ หรือแนวทางที่ทางราชการหรือสถาบันด้านการป้องกันและระงับ
อัคคีภัยกำหนดไว้ เพื่อความปลอดภัย การลืมเสียบปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้าทิ้งไว้เสมอ การเปิดพัด
ลมแล้วไม่ปิด ปลั๊กให้หมุนค้างคืนค้างวันอยู่เสมอ และเมื่อจอดปั๊มเพื่อเติมน้ำมันมักจะสูบบุหรี่
ดังตาราง 6

ตาราง 6 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมการป้องกันอัคคีภัยเบื้องต้น ด้านการมีระเบียบวินัย

	พฤติกรรม					\bar{X}	S.D.	ระดับ
	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นานๆครั้ง	ไม่เคย			
1.การสร้างนิสัยการมีระเบียบวินัยและปลูกฝังจิตสำนึกแก่บุตรหลานให้พึงระวังในการปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดอัคคีภัยในชุมชนของตนเอง	25.80	16.10	22.60	25.80	9.70	2.23	1.36	บางครั้ง
2.เมื่อจอดบิ๊มเพื่อเติมน้ำมันมักจะสูบบุหรี่	3.20	6.50	16.10	3.20	71.00	3.32	1.16	บ่อยครั้ง
3.การเปิดพัดลมแล้วไม่ปิด ปลดอยให้หมูนั่งกินคางวันอยู่เสมอ	0.00	9.70	19.30	12.90	58.10	3.19	1.08	บ่อยครั้ง
4.มักลืมเสียบปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้าทิ้งไว้เสมอ	3.20	6.50	16.10	32.30	41.90	3.03	1.08	บ่อยครั้ง
5.การให้ความร่วมมือปฏิบัติตามข้อแนะนำหรือแนวทางที่ทางราชการหรือสถาบันด้านการป้องกันและระงับอัคคีภัยกำหนดไว้เพื่อความปลอดภัย	45.20	19.40	9.60	16.10	9.70	2.74	1.44	บ่อยครั้ง

3.2 ผลการประชุมกลุ่ม พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมที่ขาดการมีระเบียบวินัย

“ไม่ค่อยมีการสั่งสอนบอกกล่าวในเรื่องการมีวินัยเท่าไรหรอก เคยทำเคยใช้อย่างไรก็ทำอย่างนั้น”

“ประชาชนส่วนใหญ่จะเสียบปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้าทิ้งไว้เสมอ หรือเปิดพัดลมทิ้งไว้ โดยไม่สนใจว่ามันอาจจะเกิดไฟฟ้าช็อตได้”

“เคยเห็นคนสูบบุหรี่ในบริเวณปั้ม มันน่ากลัวมาก ถ้าเกิดติดไฟและระเบิดขึ้นมา”

สรุปว่า ในด้านการมีระเบียบวินัย พฤติกรรมของประชาชนไม่เอื้อต่อการปฏิบัติตามกฎ และระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัยเบื้องต้นในด้านการมีระเบียบวินัย คือขาดการปฏิบัติตามข้อบังคับนั้นๆ รวมทั้งสถานที่ใดที่มีป้ายเขียน ข้อห้ามสูบบุหรี่ ก็ขาดการประพฤติปฏิบัติตาม

4. การให้ความร่วมมือ

4.1 จากแบบสอบถาม พบว่า เมื่อเรียงตามลำดับของค่าเฉลี่ยที่พบว่าเป็นปัญหาจากมากไปน้อยพบในประเด็นของการศึกษาหาความรู้ในการป้องกันอัคคีภัย โดยการใช้อุปกรณ์เครื่องมือในการดับเพลิง ตลอดจนการฝึกซ้อมในการปฏิบัติตามแผนฉุกเฉินเมื่อเกิดเพลิงไหม้ การตรวจตราและเตรียมอุปกรณ์ดับเพลิงให้พร้อมใช้อยู่เสมอ การให้ความร่วมมืออย่างดีกับกิจกรรมเพื่อส่วนรวมหรือกิจกรรมในชุมชนของตนเอง การจัดฐูปเทียนบูชาพระเสมอเวลา กลางคืน ในขณะที่เกิดเพลิงไหม้ ประชาชนมักตื่นตกใจและขาดสติ คิดแต่จะหนี โดยไม่คำนึงถึงสิ่งอื่น ดังตาราง 7

ตาราง 7 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมกรรมการป้องกันอัคคีภัยเบื้องต้น ด้านการให้ความร่วมมือ

	พฤติกรรม					\bar{X}	S.D.	ระดับ
	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นานๆครั้ง	ไม่เคย			
1.การศึกษาหาความรู้ในการป้องกันอัคคีภัย โดยการใช้ อุปกรณ์ เครื่องมือ ในการดับเพลิง ตลอดจนการ ฝึกซ้อมในการ ปฏิบัติตามแผน ฉุกเฉินเมื่อเกิด เพลิงไหม้	9.70	6.50	19.30	19.30	45.20	1.16	1.34	นานๆ ครั้ง

ตาราง 7 (ต่อ)

	พฤติกรรม					\bar{X}	S.D.	ระดับ
	ทุกครั้ง	บ่อย ครั้ง	บาง ครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย			
2.ในขณะที่เกิด เพลิงไหม้ ตนเอง มักตื่นตกใจและ ขาดสติ คิดแต่จะ หนี โดยไม่ คำนึงถึงสิ่งอื่น	6.50	6.50	19.30	3.20	64.50	3.13	1.31	บ่อย ครั้ง
3.การจุกจุก เทียบบูชาพระ เสมอเวลากลางคืน	3.20	6.50	25.80	22.60	41.90	2.94	1.12	บ่อย ครั้ง
4.การตรวจตรา และเตรียมอุปกรณ์ ดับเพลิงให้พร้อม ใช้อยู่เสมอ	25.80	19.40	19.40	16.00	19.40	2.16	1.49	บาง ครั้ง
5.การให้ความ ร่วมมืออย่างดีกับ กิจกรรมเพื่อ ส่วนรวมหรือ กิจกรรมในชุมชน ของตนเอง	41.90	12.90	29.00	16.20	0.00	2.81	1.17	บ่อย ครั้ง

4.2 ผลการประชุมกลุ่ม พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมที่ขาดการให้ความร่วมมือ

“พวกวัยรุ่น ไม่เห็นความสำคัญของการมีเครื่องดับเพลิง มักแกล้งเล่น จนใช้งานไม่ได้”

“ถึงมีเครื่องดับเพลิง ประชาชนก็ใช้ไม่เป็น”

“มันเป็นเรื่องธรรมดาที่เมื่อเกิดไฟไหม้ ใคร ๆ ก็ต้องตกใจ วิ่งหนีกันทั้งนั้น”

สรุปว่า ในด้านการให้ความร่วมมือ พฤติกรรมของประชาชนไม่เอื้อต่อการการศึกษาหา
ความรู้ความเข้าใจในการป้องกันอัคคีภัยเบื้องต้นในด้านการให้ความร่วมมือ โดยการฝึกการใช้
อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการดับเพลิง ตลอดจนการฝึกซ้อมในการปฏิบัติตามแผนฉุกเฉิน
เมื่อเกิดเพลิงไหม้ และสนับสนุน ปฏิบัติตามหลักการของการป้องกันอัคคีภัย

ปัญหาและความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมการป้องกันอัคคีภัยเบื้องต้นของประชาชน ในชุมชนตลาดเก่า บ้านบางซอ หมู่ 3 ตำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

แบ่งนำเสนอ 4 ตอน ตามกรอบการวิจัย

1. การจัดระเบียบเรียบร้อย โดยการเปรียบเทียบระดับของพฤติกรรม

การสูบบุหรี่บนที่นอน หรือหิ้งกันบุหรี่ในที่เขี่ยบุหรี่ โดยขยี้ดับไม่หมด มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรม อยู่ในระดับทุกครั้ง

การจัดระเบียบครัวเรือนให้เรียบร้อย การสะสมสิ่งของให้สามารถหยิบใช้งานได้ง่าย สะดวกรวดเร็ว ป้องกันการติดต่อกลุกลาม เมื่อเกิดอัคคีภัย มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรม อยู่ในระดับบางครั้ง

มักจุดหรือเผาขยะมูลฝอย หญ้าแห้ง แล้วปล่อยให้ไหม้โดยไม่ได้ดูแลจนดับสนิท มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรม อยู่ในระดับบ่อยครั้ง

การวางเครื่องใช้ไฟฟ้า เช่น โทรทัศน์ ตู้เย็น ให้ชิดติดผนัง มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมอยู่ในระดับบ่อยครั้ง

การจัดเก็บเศษขยะจำพวกกระดาษ เศษผ้า ให้เป็นระเบียบในถังภาชนะปิด มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรม อยู่ในระดับบ่อยครั้ง

2. การตรวจตราซ่อมบำรุง

การหมั่นตรวจตราซ่อมบำรุงอุปกรณ์ไฟฟ้า เช่น สายไฟที่ฉนวนหุ้มเปื่อยลอกหลุด ขั้วต่อที่หลวม รวมทั้งการชำรุดเสียหายของส่วนประกอบอื่นๆ อยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรม อยู่ในระดับบางครั้ง

การใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ดัดแปลงเสียบแบบ เนื่องจากมีราคาถูกกว่าของแท้ มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรม อยู่ในระดับบ่อยครั้ง

การตม้้น้ำ โดยการ ใช้เครื่องตม้้น้ำไฟฟ้า แล้วเสียบปลั๊กทิ้งไว้ทั้งวัน มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรม อยู่ในระดับบ่อยครั้ง

3. การมีระเบียบวินัย

เมื่อจุดธูปเพื่อเติมน้ำมันมักจะสูบบุหรี่ มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรม อยู่ในระดับบ่อยครั้ง

การเปิดพัดลมแล้วไม่ปิด ปล่อยให้พัดลมหมุนค้างคืนค้างวันอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรม อยู่ในระดับบ่อยครั้ง

มักลืมเสียบปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้าทิ้งไว้เสมอ มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรม อยู่ในระดับบ่อยครั้ง

การสร้างนิสัยการมีระเบียบวินัย และปลูกฝังจิตสำนึกแก่บุตรหลานให้พึงระวังในการปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดอัคคีภัยในชุมชนของตนเอง มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรม อยู่ในระดับบางครั้ง

4. การให้ความร่วมมือ

การจตุรูปเทียนบูชาพระเสมาเวลากลางคืน มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรม อยู่ในระดับบ่อยครั้ง

การตรวจตราและการจัดเตรียมอุปกรณ์ดับเพลิงให้พร้อมใช้อยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรม อยู่ในระดับบางครั้ง

ในขณะที่เกิดเพลิงไหม้ ตนเองมักตื่นตกใจและขาดสติ คิดแต่จะหนี โดยไม่คำนึงถึงสิ่งอื่น มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรม อยู่ในระดับบ่อยครั้ง

การศึกษาหาความรู้ในการป้องกันอัคคีภัย โดยการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือในลำดับเพลิง ตลอดจนการฝึกซ้อมในการปฏิบัติตามแผนฉุกเฉินเมื่อเกิดเพลิงไหม้ มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรม อยู่ในระดับนาน ๆ ครั้ง

สรุปได้ว่า ปัญหา และความต้องการการพัฒนาพฤติกรรมป้องกันการอัคคีภัยเบื้องต้นของประชาชนในชุมชนตลาดเก่า บ้านบางซอ หมู่ 3 ตำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จะเป็นในเรื่องของการขาดความรู้ ความเข้าใจให้ตระหนักถึงสาเหตุของการเกิดอัคคีภัย ตลอดจนเมื่อเกิดขึ้นแล้วจะปฏิบัติตนอย่างไร จะมีวิธีการป้องกันหรือการฝึกซ้อมอย่างไร

ตาราง 8 สรุปผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาพฤติกรรมป้องกันการอัคคีภัยเบื้องต้น

พฤติกรรมป้องกันการอัคคีภัยเบื้องต้น	สภาพปัจจุบัน	ปัญหา
1. การจัดระเบียบเรียบร้อย	-การสูบบุหรี่บนที่นอน หรือที่งักันบุหรี่ในที่เขี่ยบุหรี่ โดยขยี้ดับไม่หมด อยู่ในระดับทุกครั้ง -การจัดระเบียบครัวเรือนให้เรียบร้อย การสะสมสิ่งของให้สามารถหยิบใช้งานได้ง่าย สะดวกรวดเร็ว ป้องกันการติดต่อลูกกลม เมื่อเกิดอัคคีภัย อยู่ในระดับบางครั้ง	-การสูบบุหรี่บนที่นอน หรือที่งักันบุหรี่ในที่เขี่ยบุหรี่ โดยขยี้ดับไม่หมด -การจัดระเบียบครัวเรือนให้เรียบร้อย การสะสมสิ่งของให้สามารถหยิบใช้งานได้ง่าย สะดวกรวดเร็ว ป้องกันการติดต่อลูกกลม เมื่อเกิดอัคคีภัย

ตาราง 8 (ต่อ)

พฤติกรรมการป้องกัน อัคคีภัยเบื้องต้น	สภาพปัจจุบัน	ปัญหา
	-การจุดหรือเผาขยะมูลฝอย หญ้า แห้ง โดยไม่ได้ดูแลจนดับสนิท ผนัง อยู่ในระดับบ่อยครั้ง -การวางเครื่องใช้ไฟฟ้า เช่น โทรทัศน์ ตู้เย็น ให้ชิดติดผนัง อยู่ ในระดับบ่อยครั้ง	-การจุดหรือเผาขยะมูลฝอย หญ้าแห้ง โดยไม่ได้ดูแลจนดับ สนิท ผนัง -การวางเครื่องใช้ไฟฟ้า เช่น โทรทัศน์ ตู้เย็น ให้ชิดติดผนัง
2. การตรวจตราซ่อม บำรุง	-การหมั่นตรวจตราซ่อมบำรุง อุปกรณ์ไฟฟ้า เช่น สายไฟที่ ฉนวนหุ้มเปื่อยลอกหลุด ขั้วต่อที่ หลวม รวมทั้งการชำรุดเสียหาย ของส่วนประกอบอื่น ๆ อยู่เสมอ อยู่ในระดับบางครั้ง -การใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ดัดแปลง เลียนแบบ เนื่องจากมีราคาถูก กว่าของแท้ อยู่ในระดับบ่อยครั้ง -การต้มน้ำ โดยใช้เครื่องต้มน้ำ ไฟฟ้า แล้วเสียบปลั๊กทิ้งไว้ทั้งวัน อยู่ในระดับบ่อยครั้ง	-การหมั่นตรวจตราซ่อมบำรุง อุปกรณ์ไฟฟ้า เช่น สายไฟที่ ฉนวนหุ้มเปื่อยลอกหลุด ขั้วต่อ ที่หลวม รวมทั้งการชำรุด เสียหายของส่วนประกอบอื่น ๆ อยู่เสมอ -การใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ดัดแปลง เลียนแบบ เนื่องจากมีราคาถูก กว่าของแท้ -การต้มน้ำ โดยใช้เครื่องต้มน้ำ ไฟฟ้า แล้วเสียบปลั๊กทิ้งไว้ทั้งวัน
3. การมีระเบียบวินัย	-เมื่อจอดปั้มเพื่อเติมน้ำมันมักจะ สูบบุหรี่ อยู่ในระดับบ่อยครั้ง -การเปิดพัดลมแล้วไม่ปิด บ่อย ให้หมუნค้างคืนค้างวันอยู่เสมอ อยู่ในระดับบ่อยครั้ง -มักลืมเสียบปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้า ทิ้งไว้เสมอ อยู่ในระดับบ่อยครั้ง	-เมื่อจอดปั้มเพื่อเติมน้ำมัน มักจะสูบบุหรี่ -การเปิดพัดลมแล้วไม่ปิด ปล่อยให้หมუნค้างคืนค้างวันอยู่ เสมอ -มักลืมเสียบปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้า ทิ้งไว้เสมอ

ตาราง 8 (ต่อ)

พฤติกรรมการป้องกัน อัคคีภัยเบื้องต้น	สภาพปัจจุบัน	ปัญหา
4. การให้ความร่วมมือ	<p>-การสร้างนิสัยการมีระเบียบวินัย และปลูกฝังจิตสำนึกแก่บุตรหลานให้พึงระวังในการปฏิบัติ เพื่อป้องกันการเกิดอัคคีภัยในชุมชนของตนเอง อยู่ในระดับ บางครั้ง</p> <p>-การจตุฎฐาเทียบนุชาพระเสมอ เวลากลางวัน อยู่ในระดับ บ่อยครั้ง</p> <p>-การตรวจตราและเตรียมอุปกรณ์ดับเพลิงให้พร้อมใช้อยู่เสมอ อยู่ในระดับ บางครั้ง</p> <p>-ในขณะที่เกิดเพลิงไหม้ ตนเองมักตื่นตกใจและขาดสติ คิดแต่จะหนี โดยไม่คำนึงถึงสิ่งอื่น อยู่ในระดับ บ่อยครั้ง</p> <p>-การศึกษาหาความรู้ในการป้องกันอัคคีภัย โดยการใช้ อุปกรณ์ เครื่องมือในการดับเพลิง ตลอดจนการฝึกซ้อมในการปฏิบัติตามแผนฉุกเฉินเมื่อเกิดเพลิงไหม้ มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมอยู่ในระดับ นาน ๆ ครั้ง</p>	<p>-การสร้างนิสัยการมีระเบียบวินัย และปลูกฝังจิตสำนึกแก่บุตรหลานให้พึงระวังในการปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดอัคคีภัยในชุมชนของตนเอง</p> <p>-การจตุฎฐาเทียบนุชาพระเสมอ เวลากลางวัน</p> <p>-การตรวจตราและเตรียมอุปกรณ์ดับเพลิงให้พร้อมใช้อยู่เสมอ</p> <p>-ในขณะที่เกิดเพลิงไหม้ ตนเองมักตื่นตกใจและขาดสติ คิดแต่จะหนี โดยไม่คำนึงถึงสิ่งอื่น</p> <p>-การศึกษาหาความรู้ในการป้องกันอัคคีภัย โดยการใช้ อุปกรณ์ เครื่องมือในการดับเพลิง ตลอดจนการฝึกซ้อมในการปฏิบัติตามแผนฉุกเฉินเมื่อเกิดเพลิงไหม้</p>